

אומנות הפסיפס ככלי חינוכי

אמנות הפסיפס ככלי חינוכי

קוד קבוצה	מרצה
C2758G1	ציפי נחליאלי
קוד קורס לשבתון	אופי הקורס
2418	פרונטאלי – קמפוס האקדמית חמדת
יום	שעות
ב	16:00-19:15
היקף שעות	שעות פיתוח מקצועי אופק חדש
30	30
תאריך פתיחה	תאריך סיום
02/11/2026	21/12/2026
ש"ש שבתון	גמול
1	30 (0 עם ציון)
קישור לקבוצה	חוברת קורס
לחצ'י להצטרפות	לחצ'י לצפייה בחוברת

מימון מלא למורות ומורים בשבתון, עלות לפי שווי מימון לפי ש"ש של קרן השבתון, גביה ישרה מהקרן

תקציר

קורס סדנאי המשלב התנסות בטכניקות פסיפס שונות ואופן הישום שלהן בכיתה לצרכים פדגוגיים וחינוכיים, מיועד למחנכי כיתות, מורות אמנות ועובדי הוראה המעוניינים לשלב ידע וטכניקות מעולם אמנות הפסיפס בכיתה.

מידע כללי

מטרות:

1. שילוב בינתחומי: יהדות ספרות ואמנות בהוראה.
2. דרכים להפעלת תלמידים לפיתוח חשיבה יצירתית בינתחומית.
3. הדגמת שילוב הוראת הספרות והיהדות באוריינות חזותית, תוך יישום סדנאי.

נושאי לימוד מרכזים:

- הקניית כלים להתבוננות וקריאה של טקסטים ספרותיים מן המקורות וביטויים באמנות הפסיפס.
- רכישת ידע בטכניקות העיקריות של אמנות הפסיפס ושילובן בהוראה בינתחומית.
- התנסות בחיתוך זכוכית, קרמיקה ואבנים ועיצובם לכדי עבודות מוזאיקה.
- בניית יחידות לימוד ליישום בכיתה בהלימה לנלמד בקורס.

קהל יעד

- מורות ומורים בשנת שבתון

מידע נוסף

עלות הקורס כוללת חומרי יצירה לסדנאות ההתנסות

נוכחות, קריאה תיאוריטית, התנסות באמנות הפסיפס.

הגשת עבודת סיכום:

בניית מערך שיעור המשלב ידע וטכניקות מעולם אמנות הפסיפס, בצורה אינטר-דיסיפלינרית (לדוגמה: שילוב יצירת פסיפס כחלק ממערך שיעור היסטורי או תנ"כי). יש לציין את מטרת השיעור, מהלך השיעור ואת הפעילות האמנותית המתבצעת תוך כדי השיעור וכן להוסיף בסוף רפלקציה על תהליך הלמידה והשיעור המוצע.

10% על הגשה מסודרת בהתאם להנחיות, 30% על חיבור לתכני השיעור והאופן שבו השילוב בין ספרות ואמנות מתחבר ברמה התיאורטית, 30% על ניתוח נכון של השדה החינוכי שבו מתבצעת העבודה (כיתה או גן), 30% על תכנון פעילות פסיפס או מערך שיעור המשלב כלים יצירתיים בהתאם להנחיות העבודה.

פירוט המפגשים

שעות	נושא	תאריך	מפגש
4 שעות זום	נעים להכיר – פעילות פסיפסית למידה בינתחומית עקרונית וגישות- הדגמה והוראות ליישום ביחידת הלימוד כעבודת גמר הקורס 27.10 4 ציפי נחליאלי סדנא+ הרצאה	02/11/2026	1
4 שעות זום	מהו פסיפס? התפתחות הפסיפס ומקומו באמנות שילוב אמנות הפסיפס בתחומי דעת שונים 3.11 4 ציפי נחליאלי הרצאה	09/11/2026	2
4 שעות זום	אמנות הפסיפס מהלכה למעשה רכישת טכניקות בעבודת הפסיפס 10.11 4 ציפי נחליאלי הרצאה + סדנא	16/11/2026	3
4 שעות זום	סמלים ומוטיבים יהודיים באמנות הפסיפס התנסות סדנאית מסקיצה לאוביקט 17.11 4 ציפי נחליאלי הרצאה + סדנא	23/11/2026	4
4 שעות זום	יצור ויצירה ומה שביניהם כמו דג במים – אילן לזרוביץ עיצוב עבודה בפסיפס 24.11 4 ציפי נחליאלי הרצאה + צפיה +סדנא	30/11/2026	5
5 שעות זום	סדנא יישומית עבודה בפסיפס בעקבות יצירה ספרותית 1.12 5 ציפי נחליאלי סדנא	14/12/2026	6
5 שעות זום	גימור עבודה ברובה+ תערוכת תוצרים – דרכים להצגת תערוכת העבודות ומשוב	21/12/2026	7

1. דה בונו אדוארד, יצירתיות רצינית, ברנקו וייס, 1995.
2. דה בונו אדוארד, למד את ילדך לחשוב, מכון ברנקו וייס, 1993.
3. דה בונו אדוארד, מדריך לחשיבה יוצרת, כנרת, 1998.
4. עפרת, ג'. כן תעשה לך... תחיית היהדות באמנות הישראלית, תל אביב: זמן לאמנות. 2003
5. מאור, ח. עיניה של האמנות: ארבע דרכי התבוננות של האמנות במציאות, תל אביב 1996.
6. מישורי, א'. תולדות האמנות, מבוא כללי, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. 1999
7. מישורי, א. 'שורו הביטו וראו: איקונות וסמלים חזותיים ציוניים בתרבות, 2000.
8. שרית פילץ-גרנית, מוזאיקה בת זמננו בישראל, כתר 2005 .
9. שרית פילץ-גרנית עיצובים במוזאיקה, כתר 2002 .
10. יעל ניצן, מוזה מוזאיקה, קוראים, 2009.
11. פרי ריבה, מעשה ביצירה, מודן, 2003
12. כהן אדיר, סיפור הנפש, בבליותרפיה הלכה למעשה, אח, חיפה 1990
13. עובדיה, אשר, "אמנות בתי-הכנסת העתיקים בארץ-ישראל", אמנות ויהדות – אוסף מחקרים בעריכת דוד קסוטו, המכון ליהדות ולמחשבה בת-זמננו ע"ש דוד ובתיה קוטלר תשמ"ט, עמ' 323-36.
14. אנגלרד, יפה, "על משמעותו של גלגל המזלות ברצפות בתי

הכנסת הקדומים בארץ- ישראל", קתדרה, 98 (טבת תשס"א),
עמ' 33-48.